

ni. Az atmoszférát teremtő mozdulatvilág ellenére mindkét előadásban hiányérzetet keltett, hogy a történet megjelenítése mégsem vált igazán plasztikussá.

Ismét láthattuk a Répásiné Hajnal Csilla vezette Vadvirágokat. (Ők szintén győriek). Ezúttal szerkesztett műsort mutattak be *Ébredünk címmel*, amely a gyermekvilág különböző problémáit, sajátos szituációit jelenítette meg. Az előadás egyik erénye az az őszinteség volt, amellyel a különböző életkorú gyerekekből álló társulat tagjai beszéltek a saját világukról, önmagukhoz és a felnőttekhez való ellentmondásos viszonyukról. A rendező – ahogy ezt már megszokhattuk az utóbbi években látható munkáiból – ismét több erős, érzelem gazdag, teátrálisan hatásos színpadi képpel erősítette meg a mondanivalót.

Újra találkozhattunk Zalaszentgróton a „pápai iskolával”. Az Árvainé Horváth Mária, Németh Ervin, Tegyi Tibor alkotta „kör” már lassan egy évtizede rendre értékes gyerek- és diákszínházi előadásokkal jelentkezik. Produkcióik mindig a gyerekek világához, személyes problémáikhoz közelítik a feldolgozott alapanyagokat. Így történt ez idén a *Tom Sawyer* esetében is, amely mai ízekkel dúsította fel a kamasztörténetet. Ugyanakkor az előadás rendezőjének, Tegyi Tibornak munkáiban folyamatosan jelen van a színházi hatásokra való törekvés. Itt is izgalmasan váltakoztak a teátrálisan megkomponált, illetve az életjáték közvetlenségével (vagy bájos iróniájával) ható jelentek.

Több fontos gyerekszínházi műhely lépett fel a váci regionális döntőn is. Több előadással jelentkezték például a Fóti Fiókkák. A Kovács Éva vezette (kisebbségek és nagyobbakból álló) csoportok a legjobb gyerekszínházi hagyományokat folytatják. Előadásaikban a játszóknak közvetlen színpadi jelenléte, erőteljes személyes megnyilatkozása a legfontosabb. Ehhez többnyire olyan alapanyagokat keresnek, amelyek szabadon feldolgozhatók, alakíthatók, amelyek nem teremtenek kötöttségeket, amelyeket a játszóknak maguk is alakíthatnak, továbbépíthetnek, így alapozva meg az előadások személyességét. Ilyen volt mindkét idei bemutatójuk. A „nagyok” népmese-részletek fűzésével léptek fel (*Szegény ember az ág is húzza*), a „kicsik” Lázár Ervin *Szegény Dzsoni és Arnikájának* asszociatív feldolgozásával szerepeltek.

Viszonylag új, de ígéretes műhelynek tűnik a csepeli 17-es csoport. A Kállai Ibolya vezette csapat már a tavalyi debreceni döntőben is érdekes előadással jelentke-

zett. Most még kidolgozottabb, gazdagabb színpadi világot mutató játékkal jelenítették meg *A kiskondás* történetét. A produkció alapvetően nem az egyéni szerepre, hanem a kollektív játékokra épült.

Felléptek a váci fesztiválon az Inárcsi Színház is. Miközben diákcsoportjuk a dombóvári országos fesztiválon is díjazott, értékes előadást készített, eredményesen dolgozott két gyerekcsoportjuk is. A kisebbek Kiss Lászlóné irányításával *A kevély kiskakas* történetét játszották el, amelyet egy gyerekcsoporton belüli konfliktusok adta keretben értelmeztek. A nagyobbak Kovácsné Lapu Mária rendezésében kamaszjátékkal jelentkezték. A *Lehetne muskátlis kalap is* című előadásuk a Thalia szekerén című kiadványban közölt darab szabad újragondolása volt, ahol is az eredeti szövegeket bátran kicserélték a színház saját élményeiből, önálló tapasztalataiból megformált jelenetekkel. Igazán ott hatott erőteljesnek a produkció, ahol átütött ez a személyes érintettség.

Jó volt látni ismét a balassagyarmati Cseppeket. A Pajorné Molnár Magdolna és Tátrai Judit vezette csoport most is szerkesztett műsorral jelentkezett. *Az ürögi falu végén* című összeállításban az alsó tagozatos gyerekek a fiú-lány kapcsolatokról beszéltek, bátor játékosággal, könnyed őszinteséggel, keresetlen közvetlenséggel. Egy pillanatra sem volt a nézőnek olyan érzése, hogy nem valók kicsik szájába a sokszor pajzánnak ható szövegek.

Ismét fontos előadással jelentkezték a Fóti Figurások. A Kis Tibor vezette csapat ezúttal Pilinszky János *Ének a kőszívű királyról* című verses meséjét dolgozta fel. Az előadás ismét hatásosan, sokértelműen használt stilizált jelzésrendszerre épült. A gazdag fantáziával használt leplek erős színpadi képeket teremtettek, amelyek segítettek a történet értelmezésében is. Például a váratlanul tükörré alakuló szövegek azt sugallták az egyik erős és visszatérő képben, hogy a király saját belső világában tesz utazást. Az a stációdráma, amit végigjár, önmaga belső erőivel való küszködéséből alakul ki.

Virgoncan szellemes, játékosan könnyed produkcióval jelentkezett a bagi Fapihe. A *János vitéz* feldolgozása ironikusan használta a vásznakból és egyéb kellékekből kialakított stilizált jelzésrendszert. Ez éppúgy az előadás diákos humorát erősítette, mint az a könnyed, nekiszabadult színpadi jelenlét, amely a játszókat jellemezte.

Regionális találkozók – Budapest

Élvezetes volt

Szakall Judit

A XIII. Országos Weöres Sándor Gyermekszínházi Fesztivál budapesti regionális találkozója, amely a Marczibányi Téri Művelődési Központban került megrendezésre, nyolc produkció kapott meghívást. A négy napos elődöntőben bemutatott mintegy ötven előadás közül az aranyérmes csoportok léptek fel a május 8-i találkozón.

A legfiatalabb korosztályt képviselte a XXIII. kerü-

leti Török Flóris Általános Iskola második osztályosai-ból álló Papírsárcány színházi csoport, Fonyó Ivett osztálytanító vezetésével. A *Ki mit tud az erdőben* című történetet a Mesevarázs gyerekbábs füzetből választották. Egyre elterjedtebb, hogy egy-egy osztály vállalkozik saját pedagógusa vezetésével színházi előadás létrehozására. Itt is ezt láttuk, úgy, hogy – bár az előadás külsőségei, a fa és karton anyagból készített díszletek,

az állatjelmezek, a gondosan kifestett állat „arcok” szeretetteljes szülői közreműködésről és összefogásról árulkodtak – a gyerekek örömteli színpadi jelenléte élvezetessé tette a mesét. Sikerült a tanárnőnek megoldania, hogy az osztály valamennyi tanulója feladatot kapjon a játékban, még ha ez nem azonos teherviselést és feltehetően nem azonos mértékű örömet jelentett az osztály minden tagjának. Ez a kihívás sokszor nehéz feladat elé állítja az osztálytanítókat. (Szerencsétlen megoldás, amikor díszlettartó állványnak vagy funkció nélküli színpadra állított „öröknek” vagy „udvarnépnek” használják a valós szerepet, feladatot nem kapó gyerekeket. A szöveg nélküli szereplőknek is lehet fontos feladatot adni a játékban!)

A Ki mit tud? versenyen fellépő állatok produkciói különösen kedvesre és humorosra sikerültek (pl. a macskák tánca, ami néhány sutácska, de bájos lépésből állt). Bár a történet, az eredeti szöveggönyv nem bír irodalmi értékkel, és a gyerekek színpadi beszéde sokszor óvodásan éneklőre sikeredett, mégis az előadásra a természetes öröm és jókedv volt jellemző. Ennek titka, hogy a viszonylag statikus képeken és frontális, centralizált színpadképen belül valamennyi szereplő aktívan, a szerepe szerint viselkedve, és az eseményekre folyamatosan reagálva vett részt a játékban. A tanárnőnek fontos volt az előadás üzenete is: egyrészt, hogy lehet a másik sikerének szívből örülni, másrészt egy összetartó közösség megbocsáthat megtévedt társainak is.

A kisgyerekekkel játszott, erkölcsi tanítást is vállaló didaktikus történetek visszahatnak a csoportra és a próbák során remélhetően beépülnek a játszóknak személyiségébe. Örültem, hogy az előadás határozottan vállalt felhumánus értékeket, mint például a közösség fontosságát, a szolidaritást, a megbocsátást. Az előadáson átütött az otthoni – immár két éve folyó – tartalmas és örömteli munka, a tanító és tanítványai között kialakult fontos és erős kapcsolat.

Alsó tagozatos kisgyerekekkel mutatta be Romhányi József *Hamupipőke* című mesejátékának rövidített, átdolgozott változatát a Heltai Gáspár Általános Iskola (XIV. kerület) Cilinder színpada Almássy Bettina vezetésével. A verses mese eredetijét a felnőtt színészek szokták gyerekeknek játszani 2,5-3 órás előadásban, ebből is kitűnik, hogy milyen bravúros munkát végzett az átdolgozó rendező. A szöveggönyv erőteljes lerövidítése mellett számtalan, az adott szituációban jól illeszthető mondókát, gyerekverset szerkesztett az anyagba, (pl. a „csipp-csipp csókás” rész), amelyek kimondottan javára váltak a szövegnek, és megtermékenyítették a játékot is. Az előadásra mégis rátelepedett Romhányi verses szövege, amit nem minden szereplő tudott hitelesen megszólaltatni (többüknél iskolás kántálás maradt). Kiváló volt a főszereplő, a Hamupipőkét alakító kislány, aki képes volt elmélyülten azonosulni a szereppel és a kötött forma ellenére természetes hangszívekkel beszélni. Az előadás fontos erénye, hogy díszlet nélkül, kevés eszközzel, néhány kellékkel dolgozik, de azokat szigorú következetességgel alkalmazza. Kitűnő ötlet a királyfi rejtett-álarcos voltát a szereplő szemüvegének fejtetőre tolasásával jelezni. Jókedvű, lendületes, nagyon dinamikus produkciót láttunk, néhol azért elkelt volna a csend, egy-egy elmélyítő megállás, egy nyugodt pillanat. A lendület sokszor a történet pontos követhetőségét is

megnehezítette. A teljes csoport állandóan a színpadon van, a szituációkhoz kapcsolódó térváltásokat gyorsan és határozottan hajtják végre, és a mozgalmas előadásban minden gyerek szerephez jut. A gyerekek játékát a jókedv, a magabiztosság, a szereplés öröme hatotta át, ami csak folyamatos, tudatos művészetpedagógiai munkával érhető el. Homogén, élvezetes előadást rendezett Almássy Bettina.

Titkaink címmel Babits, Kosztolányi, Weöres Sándor és mai magyar költők verseiből szerkesztett játékot mutattak be a XX. kerületi Lázár Vilmos Általános Iskola színjátszói Balla Edit rendező irányításával. Az elhangzó versek esztétikai színvonala változó. A jól ismert svéd gyerekversek mellett a rokon műfajú Ágai Ágnes versek domináltak. Megszólalt néhány klasszikus költő verse is, amit igen szépen interpretáltak a szereplők. A verses összeállításban a versek tartalmához kapcsolódóan néhány jelenetet is láthattunk, ezeknek azonban az illusztráción túl nem volt funkciójuk. A színpad elején lévő sávban elhelyezkedő három különálló csoport „játéka” sem szervült a versekkel. A színház eszközeivel, a képiséggel, a térformákkal, a látvánnyal, zenével stb. nem segítette többértelművé tenni a versekben rejlő költészetet. A produkció legsikeresebb részei azok voltak, amikor csoportként tudtak izgalmasan megszólalni a szereplők. Szépen harmonizált a versekkel az élő hangszerek megszólaltatása. Öröm volt hallgatni a jól értelmezett, pontosan előadott költeményeket, némelyik versmondó igen elmélyült és szép versmondását. Kevesen teszik, már csak ezért is tisztelet és köszönet jár mindazon tanároknak, akik a költészetet a versmondáson keresztül szerettetik meg a növendékekkel.

Ledő Attila vezetésével egy sajátos gyerekszínjátszó műfajjal, az életjátékkal találkoztunk a Vécsey Színpad (XVIII. kerület, Kapocs Kéttannyelvű Iskola) előadásában. A 13-14 éves fiatalokból álló, immár évek óta a fesztivál élvonalába tartozó csoporttól improvizációs műhelymunkával készített produkciót láttunk magukról, és mondhatom nyugodtan, mai kortársaikról. A próbának álcázott-játszott etűdök középpontjában a kapcsolataik, de főként a szerelem áll. Milyenek ezek a kötődések? Nagyon fontosak, sőt, nekik most ezek a legfontosabbak. Az ügyek: Akkor most ő? Vagy én? Vagy mégse? Hogy lehetne, hogy mégis én legyek? Szeretnivalóan őszinte a játék, pontos rendezői kézzel megszerkesztve. (Az életjátékszerű improvizációkból építkező játék nagyon komoly színészi feladatot ró a csoportra, ezért nem véletlen, hogy csak azok az együttesek vállalják, akik képesek egy-egy jó improvizációt a rögzítés után hitelesen reprodukálni és ezt előadásról előadásra megismételni.) A Vécsey Színpad gyerekei az évek óta tartó folyamatos színpadi munka hatására képesek voltak egy kitűnő előadás létrehozására. Hozzá tartozik ezekhez a téma is, ami annyira személyes és fontos volt számukra, hogy merték őszintén felmutatni, kivészeve boncolni magukat. (A játékban döntően a sikeresekről, a „menőkről” beszélnek. Érdekes lett volna elmélyedni a vesztesek, a „harmadik” érzéseiben is.) Saját, belső tartalékaikkal kellett folyamatosan feltölteni az előadást, hogy fennmaradjon az előadáshoz való személyes köztük. Ez az intimitás, a jelenlétnek ez a hőfoka a hitelesség záloga. Az elődöntőn ez olyan mértékben sikerült, hogy a játszóknak és a közönség között sistergett a levegő.

A regionális találkozón sajnos ezt az atmoszférát nem tudták megteremteni.

Karinthy Frigyes *Cirkusz* című novellája ihlette meg Preisinger Évát, aki mozgásszínház jelleggel három éve foglalkozik az Őrmezei Közösségi Ház (XI. kerület) Commedia 2000 csoportjával. A főszereplő, a tiszta ártatlan lány, akit megérint a cirkusz csillogó világa, vágyik bekerülni oda. Társaival együtt végre bejut ebbe a Porondmester által irányított, de főleg manipulált világba. A siker, a hírnév a csillogás elég vonzerő ahhoz, hogy ezek a szerencsétlen lények/emberek/bohócok(?) vállalják a teljes megaláztatást.

Nem lehet véletlen, hogy a nézőben a médiák „való világa” ugrik be, a porig alázást önként vállaló, önbecsülésüket sutba vágó, régen elfelejtő, bábként kezelt figuráké, akikkel nap mint nap találkozhatunk. A nagy színházi rutinnal felrakott előadás látványos és egyértelmű jelképekkel dolgozik. Az előadás képi világa, a fények, a jelmezek, a díszlet is egységes és harmonikus –, metaforikus tartalmuk a mondanivalót támasztja alá. A rossz és a jó, a tiszta és a manipulátor szembeállítására direkt módon, első síkon történik. A fekete nagyon fekete, és csak sajnáljuk, hogy az előadás nem árnyaltabban közelíti meg a problémát, így a dolgok mélyén zajló történéseket nem sejteti meg. Vágyunk a titokra, amit mi, nézők fejthetnénk meg. Természetesen nem kérjük számon a produkciót megihlető művet, de ami a novella mélyén nekünk szól, a katarzist, azt most itt hiányoljuk. A szereplők mozgáskészségét, adottságait és felkészültségét a rendező mesterien aknázza ki a különböző nehézségű mozgáselemek, mozgássorok komponálásával és megvalósításával. Az eredmény átgondolt, látványos előadás.

A Szerpentin Gyermekszínház (József Attila Művelődési Központ XIII. kerület) *Jár Mű* címmel szerkesztett játékot mutatott be Jancsó Sarolta szerkesztő-rendező vezetésével. A Gyurkovits Tibor, Nemes Nagy Ágnes, Örkény István, Qeneau és Tamkó Sirtató Károly műveiből vett részleteket – mint ahogy azt a címben is jelzik – a jármű „tartja” össze. A játéktér megválasztása (nem színpadon, hanem térszínházszerűen, a nézők előtt fél méterre játszottak) és a lendületes, dinamikus indítás már az első pillanattól magával ragadja a nézőt. Mindenki megy valahová, valahonnan valahová tartunk, és ezt az útonlevést úgy járja körül az előadás, hogy fontossá teszi, személyes tulajdonságokkal ruhazza fel a járműveket, a közlekedési eszközeinket.

Szerkesztett műsorról lévén szó, nincs egy konkrét történet, a művek szabadabb képzetársítás alapján kerülnek egymás mellé, ez esetben tudatosan, jól felépítetten. Néhány motívum (pl. a középről vissza-visszatérő parádés kocsi, vagy a *Piros autó nagyon szalad* című Nemes Nagy Ágnes vers variációi mindig más mozgásjátékkal kísérve) ismétlődése, majd újabb, ötletes formában történő előadása meghatározza a játék struktúráját. Nem illusztrálják az elhangzó verseket, egyperceseket, hanem a hozzájuk komponált mozgássorokból és gesztusokból álló képekkel a műveket más dimenzióba helyezve megsokszorozzák az élményt.

Különösen élvezetes volt az „autós szerelem”, ahol a két autót (Zsiguli és Skoda) megszemélyesítő lány és fiú (rollerrel) és a gazdáikat játszó fiú és lány között szövődő szerelem bájosan ironikusan, hajszálpontos értelme-

zésben került előadásra. Az egész játék színházi élménnyé vált, új kerek egész alkotást hozott létre a rendező.

A lendületes kezdés után azonnal szituációba kerülnek a szereplők (ugróiskola). A stilizált játék elemeinek összekötését, a szituációból szituációba történő váltásokat egészen bravúros ötletekkel oldja meg a rendező. Kitűnő az előadás tempója is, a ritmus, a csoportos és szóló, a rövid és a hosszabb művek, a harsányabb és a pasztellbe hajló képek váltakozása az élményt erősítik és segítik a befogadást.

Szólni kell magáról a csoportról is. A különböző életkorú gyerekekkel való munka mindig nagy feladat. Itt a kb. 4-5 éves gyerekek mellett 10-13 éveseket látunk együtt játszani. Példaértékű a beszédtechnikájuk. Nagyon fontos, hogy a színjátszó gyerekek megtanuljanak az egyik legfontosabb kifejező eszközükkel, a hangjukkal, a beszédjükkel bánni. A művészetpedagógusnak a próbák során állandó feladata a beszédművelés, foglalkoznia kell a hangképzéssel, az artikulációval, a hanglejtéssel, a hang modulálásával. Ehhez kevés az, hogy a próba bemelegítő szakaszának része a beszédtechnikai gyakorlás: a próba, a foglalkozás többi elemében sem feledkezhetünk meg a beszéd, a hangképzés javításáról, a beszédművelésről! Jancsó Sarolta rendező munkájának eredményeként egy jól képzett, (egyik másik gyerek már túlzottan is...) magabiztos, jókedvű, szépen beszélő csoportot láthattunk.

Szerkesztett játékként mutatta be a Briff-Bruff-Bruff Színjátszó csoport (XXI. kerület, Kék Általános Iskola) a *Kinn a farkas, benn a farkas* című műsorát Illyésné Pentz Katalin drámatanárral vezetésével. Ha nem jeleztek volna, hogy mai magyar költők verseiből látunk összeállítását, azt gondoltam volna, hogy egy kész történet színpadra állítása. A már fogságban élő-fogságba került farkasokról látunk egy gyönyörűen komponált lírai játékot. A játék kezdetén már a kiszolgáltatott, félelmetességüket elvesztett, ketrecbe zárt, ebédre váró állatokkal találkozunk. Aztán megjelenik a bámszokó állatkerti látogató család is. Majd felidéződik a farkasok dicső élete, amikor még farkában, szabadon éltek, azok voltak, amik valójában. Aztán jön az ember, gyilkol és ketrecbe zár.

A játék végén csak a ketrec rácsaiba kapaszkodva, kétségbeesett, anyától elszakított állat-gyermek panaszos, elhaló segélykiáltását, sóhaját halljuk.

Katarzisz bizony, a legnemesebb értelemben. Egyszerű formákat alkalmaznak. A kitűnően működő ketrec díszlet: két ruhafogasra akasztott vízszintes bambuszrudak, amiket kötél tart össze, erre a függőlegesen, kézzel ráakasztott bambuszrudak látványa pontosan elég a rács, a ketrec, bezártság érzékeltetésére. A jelmezek egyszerű, szürke mellények. Stilizált világ – hiteles, intenzív játék, feszültség, atmoszféra. Valamennyi szereplő komolyan veszi önmagát és a játékot. Közölni akarunk velünk valami nagyon fontosat, amitől megrendülünk és elszégyelljük magunkat. A nézőtér és a színpad között megszületik az igazi, a csak kivételes pillanatokban létrejövő (kegyelmi?) állapot. A percekig tartó dübörgő tapsból a hálát éreztem.

Illyésné Pentz Katalin szerkesztette és rendezte ezt az előadást, aki ezzel – élete első színpadi rendezésével – az országos gála műsorába is meghívást kapott.

L. Sepúlveda *A sirályfióka esete a macskával* című

meséjét Szabó Csilla, a csoport egyik vezetője dramatiszta. Igazából az eredeti mese csak ürügyül szolgált egy kiváló színházi munkához. A történet egyszerű: az olajfolttól szennyezett víztől haldokló sirálymama rábízta a váratlanul felbukkanó macskára tojását és a majdan megszülető sirálygyermek felnevelését is. A váratlan helyzetben a macska ígéretet tesz arra, hogy kikölti, felneveli majd repülni is megtanítja a kicsit. Ez utóbbi ígéretnek a betartása okozza majd a macskának és barátainak a legnagyobb kihívást – a természetüktől idegen, szinte megoldhatatlan feladat. Hogy válik a macskából felelős *édesanya*, hogy nőnek fel lélekben a macska és barátai a nemes feladathoz és hogy eresztik el, hogy bocsátják szárnyára (konkrétan is) a sirálygyermeket. Ennyi a történet. A jó dramaturgiai érzékeléssel felépített előadás pontosan megmutatja nekünk a fejlődést, az ívet, hogy honnan hová jutnak a szereplők, milyen belső tartalékaikat kell mozgósítani, milyen ere-

rendő tulajdonságaikat kell legyőzni a feladat sikeres végrehajtásához. A hallássérült gyerekekkel előadott színjáték képes volt az emberi lélek mélyebb régióiba hatolni. Tanítást kaptunk, de nem didaktikus módon, hanem az általunk kiemelten fontosnak tartott személyiségformáló módszernek, a színháznak a segítségével.

Nem a szereplők, hanem mi nézők hatódtunk meg, és ebben az volt a nagyszerű, hogy nem sajnálkozva néztük ezeket a hallássérült, nagyszerű gyerekeket, hanem hálásak voltunk az igazi színházi élményért nekik és művészetpedagógusaiknak.

Hosszú évek óta szerepel a Dr. Török Béla Általános Iskola (XIV. kerület) hallássérült gyerekekből álló színjátszó csoportja az Országos Weöres Sándor Gyermekszínházi Fesztiválon, jelentős sikerrel. A csoport vezetői, rendezői Szabó Csilla és Szelle Krisztina – közel egy évtizede. Ki lehet nekik elég hálás?

Háttér tanulmány

Lipták Ildikó

PAPÍRSÁRKÁNY

Ki mit tud az erdőben

Rendező és beszélgetőtárs: Fonyó Ivett

– Gondolom, nem ez az első osztályod, akivel előadás-létrehozásra vállalkozol. Kérlek, mesélj pár szót arról, hogy hogyan kezdted ilyenmivel foglalkozni!

– Nagyon régen, még tíz évvel ezelőtt, amikor napközis nevelő voltam, akkor találtam ki, hogy „valami értelmes dolgot” is csináljunk, – közben osztálytanító lettem – és azóta minden osztállyal csinálom ilyet. Szinte minden évben fellépünk valahol.

– Tanultál valaha színjátszással kapcsolatos dolgot?

– Soha.

– Nem is támadt fel benned soha az igény, hogy egy tanfolyamra beiratkozz?

– De, gondoltam erre, de eddig nem volt rá alkalmam.

– A zsűri tagjait nagyon megfogta az, ahogyan a második osztályos tanítványaid az első pillanattól kezdve hihetetlen felszabadultsággal mozogtak a színpadon. Tudjuk, hogy nem minden gyerek szeret egyformán szerepelni. Sokakra még az egészséges exhibicionizmus sem jellemző. Áruld el, hogyan csinálod, hogy nálad minden gyerek nagy kedvvel, s szemmel láthatóan cseppet sem szorongva játszik!

– Erre nem igazán tudok válaszolni. Nagyon szeretem ezeket a gyerekeket, itt mindenki jár színjátszó szakkörre, ez egy komplett osztály, és azoknak is adok szerepet, akik nem mernek megszólalni: van ezek között a gyerekek között olyan, aki tavaly az órán fél évig nem mert még megszólalni sem, most viszont már a jó középmezőnyben van. Itt attól is boldog lehet, ha csak fa lehet¹,

és mivel ez egy osztály, én annak a híve vagyok, hogy a kevésbé tehetségesnek is ugyanúgy helye van köztünk. Nagyon sok szeretettel lehet őket megszólaltatni.

– Tudod-e valahogyan követni azt, amikor a gát átszakai: hogy az a gyerek, akinek fél évig nem hallottad a hangját, egyszer csak beszél?

– Nem mindig nyomon követhető, mert mindez olyan feszített munkatempóval történik, hogy nehéz ezeket észrevenni.

– A színjátszó próbák mikor vannak és kötelező-e?

– Ötödik órában, egy héten kétszer, és nem kötelező, de eddig mindig minden gyerek járt az osztályaimból.

– A próbák hangulata és ahogyan e tevékenységetek működik, miként befolyásolja az első négy óra munkáját?

– Nagyon pozitívan. Hallottam már olyat a gyerekektől, hogy reggel azzal jöttek, „de jó, hogy ma színjátszó is lesz...” Én egyébként is annak a híve vagyok, hogy az egyéb tanóráim is elég kötetlen légkörben folyjanak, és inkább vagyok a barátjuk, mint a tanító nénijük.

– Milyen szisztéma szerint próbálsz?

– Attól függ, hogy éppen mire készülünk. Szituációs játékokat játszunk, én is beállok közéjük játszani. Sokat nevetünk, a humor nagyon fontos nálunk. Most például, hogy óvodásoknak és kisiskolásoknak készítettünk előadást, csak ezzel foglalkoztunk.

– Ilyenkor hogyan kezdődik a próba? Van-e azért valami ráhangolás?

– Az elejét mindig úgy kezdjük, hogy játszunk valamit. Kitalálok például valamilyen szituációt, amit együtt el tudunk játszani: vasútállomáson vagyunk, nagyon hosszú a sor, érd el, hogy valahogyan az elejére tudj férközni stb. Készítünk rá vagy tíz variációt... Hihetetlen jó

¹ Az előadásban voltak kisebb szerepek, de szerencsére nem láttunk olyat, hogy előadás hosszát ott felejtették a színpadon

egy fanak állított gyereket! (L. I.)